

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

คมแก้ว พิมพ์สิงห์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ความนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข(มาตรา 6) และแนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ(มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข(มาตรา 23) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้จักคิดเป็น ทำเป็น อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544, หน้า 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาและดำเนินการจัดทำมาตรฐานระบบดูแลนักเรียน โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนและแนวจิตวิทยามาตรฐาน และการแนะแนวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสังเคราะห์ จัดทำเป็นมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีกระบวนการทำงานที่มีระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่างๆที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จต่อไป สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาและส่งเสริมคุณภาพการเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 -ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3(ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) มีภารกิจในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 5 ด้านคือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.

ด้านการคัดกรองนักเรียน 3.ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5. ด้านการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547, หน้า1-2)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนหลายระดับคือ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนได้จัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับหนึ่งและจัดการศึกษาข้อมูลในการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมที่มีปัญหามากกว่าในระดับอื่น และจากการวิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านปริมาณและด้านคุณภาพบุคลากร ด้านงบประมาณ ทำให้พบจุดอ่อน จุดแข็งในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านปกครองนักเรียน ซึ่งจากการศึกษาปัญหาของงานปกครอง พบว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่เกิดความเครียด อันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาต่างๆ เช่น การหนีเรียน การแต่งกาย ความประพฤติไม่เหมาะสม สาเหตุความเครียดของนักเรียนเกิดจากปัจจัย 2 ประการ คือปัจจัยภายใน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของต่อมต่างๆภายในร่างกายและปัจจัยภายนอกอันเกิดจากสังคมภายนอกและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสังคม จะเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเครียดมากกว่าการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเผชิญกับปัญหาต่างๆข้างต้น ทำให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ต้องพยายามปรับตัว เพื่อจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง ความคับข้องใจ เพื่อปรับสภาพจิตใจเข้าสู่ภาวะปกติ การวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์โดยใช้เทคนิค SWOT พบว่าจุดอ่อนประการสำคัญของโรงเรียน คือโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมค่อนข้างแออัด ทำให้นักเรียนมีปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมในการใช้ชีวิตประจำวัน จึงทำให้นักเรียนไม่มีคุณภาพ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนได้กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และชีวิตที่สงบสุข

การพัฒนาหลักการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือในโรงเรียนปัญหาที่พบประการแรกคือครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจความสามารถ และเทคนิคกระบวนการดำเนินงาน ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งพบว่าโรงเรียนยังขาด การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบข้อมูลไม่เพียงพอต่อการคัดกรองนักเรียน เนื่องจากมีปัญหา ในการติดตามข้อมูลจากนักเรียนและข้อมูลที่โรงเรียนมีอยู่กระจัดกระจาย ไม่ประสานกัน รวมถึงการคัดกรองนักเรียน พบว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ

ในกระบวนการ คัดกรองนักเรียน ที่จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา โดยการใช้ระเบียบวาระและแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน SDQ (The Strengths and Difficulties Questionnaire) และ ในด้านการส่งเสริมนักเรียน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) แต่ครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีประสิทธิภาพ ส่วนการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง นักเรียน Classroom meeting พบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการแล้วผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้การปรึกษาเบื้องต้น และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้วยกิจกรรม 5 ลักษณะ คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้กิจกรรมในห้องเรียน การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม และการใช้กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา และยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมของนักเรียนไม่ดีขึ้น จึงส่งต่อภายในโรงเรียนเช่นส่งต่อให้ครูฝ่ายแนะแนว แต่กระบวนการส่งต่อยังขาดการประสานงานที่ดี ผ่านหลักฐานข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจน และขาดการรายงานการปรับพฤติกรรมหลังการดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมแล้ว ประการต่อมาก็คือ ครูที่ปรึกษาในโรงเรียน บางส่วน ยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการกระตุ้นและการสร้างความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน และอีกหนึ่งปัจจัยคือครูมีภาระงานที่รับผิชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ และขาดการสนับสนุนการติดตามงาน การตรวจสอบ อย่างจริงจังจากฝ่ายที่รับผิดชอบและฝ่ายบริหาร

ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งครอบคลุมภาระหน้าที่ตามองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan

ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของครู ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random

Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง(Index of Congruence : IOC)ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficeint) ตามวิธีของคอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.917 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำการวิจัย 3. ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วย t-test แบบ Independent และ ANOVA (One-way analysis of variance) สำหรับตัวแปรเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประสบการณ์ 5-10 ปี และ น้อยกว่า 5 ปีตามลำดับ
2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ครูมีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน โดยมีความคิดเห็นด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากที่สุด รองลงมาเท่ากันสองด้านคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมาด้านการคัดกรองนักเรียน และ อันดับสุดท้ายคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเรียน เช่นการตั้งใจเรียนการมาโรงเรียนการขาดเรียน ฯลฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ผู้เรียนเบื้องต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สะอาด ขันอาสา (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับมาก ได้แก่ รับผลการเรียนของนักเรียน บอกข้อมูลทางบ้านของนักเรียนให้แก่ครูที่ปรึกษา สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และรับฟังสัมภาษณ์นักเรียนของครูที่ปรึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนโดยตรง ทำให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทุกด้านเช่น ร่างกายจิตใจ ความสามารถทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ และปัญหาต่างๆ ของนักเรียน จะสามารถทำให้ครูพัฒนานักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของเด็ก

ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูตรวจสุขภาพร่างกายเช่นความผิดปกติของร่างกายโรคประจำตัว น้ำหนัก ส่วนสูง และความสะอาดของร่างกาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้คัดกรองนักเรียนตามกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี นิตยา (2551) ได้ศึกษา

เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมากใน 3 อันดับแรกคือ ครูสามารถให้ข้อมูลของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบได้ รองลงมาคือ โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนเป็นปัจจุบันและสามารถอ้างอิงได้ และครูมีบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบในระเบียบนสะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน จึงสรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญครูมีบทบาทในการคัดกรองในการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์และยอมรับกับผู้เกี่ยวข้องมากในการคัดกรองนักเรียนและเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน ในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมและรายชื่อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมประชุมทุกภาคเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองเข้าใจนโยบายของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนและได้ทราบข้อมูลของนักเรียนในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ศักดิ์ บัวดีบ(2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการร่วมจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนครอบคลุมเนื้อหาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการวางแผนด้านการส่งเสริมนักเรียนได้เตรียมการเป็นอย่างดีในการส่งเสริมนักเรียนตลอดถึงการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานในด้านนี้ จึงสรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ครูได้ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนตามความสามารถและความถนัดของตนเองทำให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพที่ดี ที่มีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายชื่อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดกิจกรรมชุมนุมที่นักเรียนสนใจ เช่น ชุมนุมดนตรีสากล ชุมนุมสะสมแสมปีๆ และครูติดตามดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการป้องกันและการเฝ้าระวัง พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน หรือพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและการเรียนในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสุข อันตระโลก (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่าด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณารายด้าน ครูที่ปรึกษา มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรม ซ่อมเสริมและการสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน จึงสรุปได้ว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนครูจัด กิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาได้หลากหลายเช่น กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม กิจกรรมเพื่อน ช่วยเพื่อน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลือและแก้ไขให้มีพฤติกรรมดี ขึ้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ต่อไป

ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ที่สุด โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดหาหน่วยงานที่เป็นบุคคลที่จะให้การช่วยเหลือ นักเรียน เช่น ครูแนะแนว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูหรือบุคลากรเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทางสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรทม รวมจิตร (2553) ได้ ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาพโดยรวมของความพึงพอใจของ นักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมาก โดยครูที่ ปรึกษาได้ส่งต่อนักเรียนที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ไปยังครูคนอื่น ครูแนะแนวหรือผู้ปกครอง ครูที่ ปรึกษา มีการประสานงานเพื่อติดตามครูที่รับช่วงเพื่อดูแลแก้ไขนักเรียนที่ถูกส่งต่อมีความพึง พอใจอยู่ในระดับมากด้วย จึงสรุปได้ว่าการส่งต่อนักเรียนครูต้องเอาใจใส่ให้นักเรียนทั้งด้านการ เรียนและด้านพฤติกรรมให้ทั่วถึงและต่อเนื่องมากกว่าเดิมและต้องหาแนวทางแก้ไขอย่างจริงจัง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ต่อไป

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร จัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดินแดงมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่

เป็นระบบ ครูที่มีเพศต่างกัน มีความเข้าใจในหน้าที่ และขอบเขตของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นอย่างดี ดูแลเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สะอาด ชันอาษา (2550) ได้ศึกษาสภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ครูที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสำนักงานเขตดินแดง ได้มีการจัดอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับครูทุกคนครู ทำให้ครูตระหนักในหน้าที่ของตนเองในการดูแลนักเรียนและประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี นิตยา (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ครูที่มีระดับประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทางโรงเรียนควรเอาใจใส่ดูแลในด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มากขึ้น
- 1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูทุกคนคัดกรองนักเรียนอย่างจริงจัง
- 1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียนทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียน
- 1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขทางโรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียนทางโรงเรียนควรมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้นและครูแนะแนว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเครือข่ายต่อไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือแนะแนวเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์
- (2546). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544) *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ปจำกัด.
- (2545). *คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส*. อุบลราชธานี : โรงพยาบาล ศรีมหาโพธิ์.
- (2546). *คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนโดยสถานศึกษา พ.ศ. 2543*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- กิติภพ เกาแก้ว. (2547). *การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*

- โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23. ค.ม.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). *คู่มือแนะแนวเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*
กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์.
- (2546). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา.*
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.(พิมพ์ครั้งที่ 7).*
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- บรรทม รวมจิตร. (2553). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. ครุสา
สตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา.
- บุญประสพ กุลศรี. (2550). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
โรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาดูครธานี เขต 1. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ประจักษ์ศักดิ์ บัวดีบ. (2552). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
โรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา. ครุศาสตรมหา
บัณฑิต การบริหารการศึกษา.
- พิชญ์มณฑนทีลีกำเนิดไทย. (2544). *รายงานการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด*
กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ท. (อัดสำเนา)
- พนม ลิ่มอารีย์. (2529). *แนะแนวเบื้องต้น.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.*
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). *สภาพและปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภิรมยา อินทรกำแหง. (2544). *ระบบการจัดการเรียนการสอน.วารสารวิชาการ. มหาวิทยาลัย*
มหาสารคาม
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- สะอาด ชันอาษา. (2550). *สภาพการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
โรงเรียนทุ่งหลวงพลับพลาไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ร้อยเอ็ด เขต 2. การบริหารการศึกษา.

สุวรรณ บุญย์เพิ่ม. (2544). รายงานการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสุวรรณ
พลับพลาพิทยาคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์.

-----.(2546). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้
วิกฤตสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรรสูรา

-----.(2547) คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.(2544). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษา
เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542.
กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2545). การป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

อานนท์ นนทวัน. (2551). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
พานพิทยาคมจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย